

ปัญหาการฟ้องคดีโดยไม่สุจริต¹

กัลณรินทร์ กรณ์อรุณโรจน์²

จากการศึกษาปัญหาการฟ้องคดีโดยไม่สุจริต ปรากฏปัญหาว่า ปัจจุบันการฟ้องคดีอาญาจำนวนไม่น้อยที่โจทก์ใช้สิทธิโดยไม่สุจริตหรือโดยบิดเบือนข้อเท็จจริงเพื่อกลั่นแกล้ง หรือเอาเปรียบจำเลยหรือโดยมุ่งหวังผลอย่างอื่นยิ่งกว่าประโยชน์ที่พึงได้โดยชอบ ไม่ว่าจะเป็นกรณีการยื่นฟ้องต่อศาลในพื้นที่ห่างไกลเพื่อให้บุคคลที่ถูกฟ้องเป็นจำเลยได้รับความเดือดร้อน ลำบากและต้องเสียค่าใช้จ่ายจำนวนมากในการต่อสู้คดี เช่น กรณีหมิ่นประมาทโดยการโฆษณาทางสื่อสิ่งพิมพ์ที่วางจำหน่ายทั่วราชอาณาจักร ถือว่าความผิดเกิดทั่วราชอาณาจักร โจทก์สามารถยื่นฟ้องศาลจังหวัดใดก็ได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 22 เมื่อโจทก์จำเลยมีภูมิลำเนาอยู่ที่กรุงเทพมหานคร แต่โจทก์กลับฟ้องจำเลยที่ศาลจังหวัดยะลา ซึ่งเป็นพื้นที่ห่างไกลจากภูมิลำเนาซึ่งต้องเสียค่าใช้จ่ายต่าง ๆ หรือกรณีการฟ้องจำเลยในข้อหาที่หนักกว่าความเป็นจริงเพื่อต่อรองบีบบังคับให้จำเลยต้องยอมกระทำหรือไม่กระทำการใดอันเป็นการไม่ชอบ โดยเฉพาะการฟ้องคดีเพื่อคุกคามการใช้สิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐานของประชาชนในการป้องกันตนเองหรือป้องกันประโยชน์สาธารณะ ซึ่งเป็นสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานภายใต้ระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย โดยเฉพาะรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้บัญญัติรับรองสิทธิและเสรีภาพการมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านต่าง ๆ เช่น เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น สิทธิการชุมนุม สิทธิการมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากร เป็นต้น ทำให้มีคดีขึ้นสู่การได้สวนมูลฟ้องของศาลเป็นจำนวนมากซึ่งสร้างความเดือดร้อนแก่ผู้ที่ถูกฟ้องเป็นจำเลยและบุคคลที่เกี่ยวข้อง จะเห็นได้ว่า การดำเนินคดีอาญาของผู้เสียหายในกรณีดังกล่าวอาจมีลักษณะของการใช้กระบวนการยุติธรรมทางอาญาโดยมิชอบ โดยอาศัยการฟ้องคดีอาญาเป็นเครื่องมือ ซึ่งผู้ฟ้องคดีเหล่านี้หาได้มีเจตนาในการแสวงหาความยุติธรรมอย่างแท้จริง ไม่ได้ให้ความสำคัญกับผลของคดีแต่อย่างใด แต่ฟ้องคดีเพื่อเป็นการข่มขู่หรือยับยั้ง ผู้ถูกฟ้องเป็นจำเลยอันเป็นการบิดเบือนข้อเท็จจริงเพื่อกลั่นแกล้งหรือเอาเปรียบจำเลยหรือโดยมุ่งหวังผลอย่างอื่นยิ่งกว่าประโยชน์ที่พึงได้โดยชอบ เป็นกรณีที่เรียกว่า SLAPPs (Strategic Lawsuit Against Public Participation) กล่าวคือลักษณะการยับยั้งการดำเนินคดีเชิงยุทธศาสตร์เพื่อต่อต้านการมีส่วนร่วมของประชาชน เช่น กรณีรองผู้อำนวยการโรงเรียนในจังหวัดพิจิตร ที่ถูกฟ้องในคดีหมิ่นประมาทหลังออกมาเปิดเผยความผิดปกติในการจัดซื้อวัตถุดิบอาหารกลางวัน ซึ่งรองผู้อำนวยการร้องขอให้ตรวจสอบความผิดปกติในการจัดซื้อวัตถุดิบอาหารกลางวันระดับ

¹ บทความนี้เรียบเรียงจากการศึกษาอิสระ เรื่อง ปัญหาการฟ้องคดีโดยไม่สุจริต โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษา คือ รองศาสตราจารย์จุฑา วงศ์ทองสรรค์ และกรรมการสอบ คือ รองศาสตราจารย์จรัส เล็งวิทยา และรองศาสตราจารย์ประเทือง ธนินผล

² นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต (ส่วนกลาง) คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ประถมศึกษาและการอนุมัติงบประมาณอาหารกลางวันมัธยมศึกษาของเทศบาลเมืองตะพานหิน 3 ล้านบาท ต่อมาเทศบาลเมืองตะพานหินมีคำสั่งให้สอบสวนวินัยรองผู้อำนวยการที่ไม่ปฏิบัติตามระเบียบ และมีคำสั่งให้ย้ายไปปฏิบัติราชการชั่วคราว พร้อมทั้งไม่ได้รับการพิจารณาเลื่อนเงินเดือนตามที่ควรจะได้รับ นอกจากนี้ถูกผู้อำนวยการโรงเรียนฟ้องเป็นจำเลยในความผิดฐานหมิ่นประมาท และเรียกค่าเสียหาย 3 แสนบาท จากการเผยแพร่ข้อมูลความผิดปกติผ่านสื่อมวลชน ผลจากการปกป้องผลประโยชน์ของรัฐ กลับถูกตรวจสอบทางวินัยและมีคดีในชั้นศาล ทำให้ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการต่อสู้คดีและ อาจต้องพบอุปสรรคความเจริญก้าวหน้า³ ปัจจุบันคดีประเภทเดียวกันนี้มีปริมาณเพิ่มขึ้นจำนวนมาก อันนำไปสู่การใช้กระบวนการยุติธรรมเป็นเครื่องมือเพื่อกดดันแก่งแย่งผู้ที่ไม่ได้กระทำความผิด ซึ่งไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์และขัดเจตนารมณ์ของกฎหมาย ก่อให้เกิดความเสียหายต่อสังคมเป็นอย่างมาก จนกระทั่งได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 161/1 โดยมีบทบัญญัติดังนี้

“มาตรา 161/1 ในคดีราษฎรเป็นโจทก์ หากความปรากฏต่อศาลเองหรือมีพยานหลักฐานที่ศาลเรียกมาว่าโจทก์ฟ้องคดีโดยไม่สุจริตหรือโดยบิดเบือนข้อเท็จจริง เพื่อกดดันแก่งแย่งหรือเอาเปรียบจำเลยหรือโดยมุ่งหวังผลอย่างอื่นยิ่งกว่าประโยชน์ที่พึงได้โดยชอบ ให้ศาลยกฟ้อง และห้ามมิให้โจทก์ยื่นฟ้องในเรื่องเดียวกันนั้นอีก

การฟ้องคดีโดยไม่สุจริตตามวรรคหนึ่งให้หมายความรวมถึงการที่โจทก์จงใจ ฝ่าฝืนคำสั่งหรือคำพิพากษาของศาลในคดีอาญาอื่นซึ่งถึงที่สุดแล้วโดยปราศจากเหตุผลอันสมควรด้วย”⁴

จากการศึกษาปัญหาการฟ้องคดีโดยไม่สุจริตและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง พบว่ายังมีข้อจำกัดทางด้านกฎหมายที่ไม่ครอบคลุมถึงปัญหาที่เกิดขึ้น และไม่อาจป้องกันหรือยับยั้งการฟ้องคดีโดยไม่สุจริตได้ ซึ่งสรุปได้ดังต่อไปนี้

ประเด็นที่หนึ่ง ปัญหาการฟ้องคดีโดยไม่สุจริตที่มีลักษณะเป็นการฟ้องเพื่อกดดันแก่งแย่ง (SLAPPs)

ปัญหาการฟ้องคดีอาญาโดยไม่สุจริตที่มีลักษณะเป็นการฟ้องเพื่อกดดันแก่งแย่ง หรือที่เรียกว่า SLAPPs (Strategic Lawsuit Against Public Participation) เป็นการดำเนินคดีที่มีลักษณะเป็นการยับยั้งการดำเนินคดีเชิงยุทธศาสตร์เพื่อต่อต้านการมีส่วนร่วมของสาธารณชน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อต่อต้าน ขัดขวางการใช้สิทธิในการมีส่วนร่วมของประชาชนอันเป็นสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน ที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้บัญญัติรับรองสิทธิและเสรีภาพการมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านต่าง ๆ โดยการเข้าไปมีส่วนร่วม

³Workpointtoday, สารคดีเชิงข่าว ชุด “SLAPPs ฟ้องปิดปาก ปิดเสียง” ทีมข่าวเวิร์คพอยท์นำเสนอเรื่องราวของ 4 บุคคล ใน 4 จังหวัดที่ถูกขึ้นมากปกป้องสิทธิจนถูกฟ้องในคดีต่าง ๆ [Online], available URL: <https://workpointtoday.com/slapps-1/>, 2565 (มกราคม, 30).

⁴“แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ 34) พ.ศ. 2562,” ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 136 ตอนที่ 34 ก (20 มีนาคม 2562): 18.

ของประชาชนด้วยการแสดงความคิดเห็นวิพากษ์วิจารณ์ การเผยแพร่ข้อมูลต่อสาธารณะชนตลอดจนการเข้าร่วมกิจกรรมสาธารณะต่าง ๆ อาจสร้างความไม่พอใจให้กับฝ่ายที่ถูกพาดพิงจึงมีการนำกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมทางศาลโดยไม่สุจริตมาใช้เป็นเครื่องมือในการคุกคามขัดขวางยับยั้งการใช้สิทธิและเสรีภาพของประชาชน เช่น คดีเหมืองแร่ทองคำ จังหวัดเลย ในคำพิพากษาหมายเลขแดงที่ 261/2559 กลุ่มคนรักบ้านเกิด จังหวัดเลย ที่คัดค้านการทำเหมืองแร่ทองคำ ถูกบริษัททุ่งคำ เจ้าของเหมืองแร่ในจังหวัดเลยฟ้องนักข่าวเยาวชนและสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอสฐานหมิ่นประมาท จากการเผยแพร่รายการที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมของการทำเหมืองแร่ทองคำ หรือในคดีศาลจังหวัดสกลนคร ที่ 6640/2560 ชาวบ้านกลุ่มรักษ์น้ำอูนเข้ายื่นหนังสือร้องเรียนต่อองค์การบริหารส่วนตำบลอุมจาน ขอให้ระงับการดำเนินการบุกเบิกพื้นที่และก่อสร้างระบบสาธารณูปโภคเพื่อรองรับการพัฒนาโครงการโรงงานน้ำตาลทรายและโรงไฟฟ้าชีวมวล ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อทางสาธารณะและดำรงสาธารณะต่อมาบริษัท ไทยรุ่งเรืองอุตสาหกรรม จำกัด ผู้เป็นเจ้าของโรงงานน้ำตาลเป็นผู้ยื่นฟ้องสมาชิกกลุ่มรักษ์น้ำอูนรวม 21 คนในข้อหาใส่ความอันเป็นเท็จโดยการโฆษณาต่อบุคคลอื่นที่น่าจะทำให้โจทก์เสียชื่อเสียง คูหมั่น เกลียดชัง เป็นต้น

ปัญหาของคดี SLAPPs ที่สำคัญที่สุด คือ ทำให้ประชาชนไม่กล้าที่จะแสดงความคิดเห็นในประเด็นสาธารณะ และประเด็นที่เป็นผลประโยชน์เกี่ยวข้องกับตัวเอง เนื่องจาก "กลัวถูกฟ้อง" เนื่องจากการถูกฟ้องคดีไม่เพียงแต่ทำให้ฝ่ายที่ถูกฟ้องเป็นจำเลยได้รับความยากลำบากเนื่องจากต้องเสียเงิน เวลา เสรีภาพ ชื่อเสียง สุขภาพจิต และส่งผลทำให้ไม่มีโอกาสเข้าร่วมการตัดสินใจในประเด็นที่จะกระทบกับชีวิตของตัวเองได้ อันเป็นการยับยั้งประชาชนจากการใช้สิทธิตามรัฐธรรมนูญในการมีส่วนร่วมในประเด็นสาธารณะ

จากการศึกษามาตรการทางกฎหมายของต่างประเทศสำหรับการคุ้มครองบุคคลผู้ถูกฟ้องโดยไม่สุจริตอันมีลักษณะเป็นการฟ้องเพื่อกดดันเกลี้ย หรือที่เรียกว่า SLAPPs (Strategic Lawsuit Against Public Participation) พบว่า สหรัฐอเมริกาเป็นประเทศแรกที่มีการศึกษาเรื่องการแก่งัดฟ้องและมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มีการกำหนดมาตรการพิเศษที่ให้ผู้ถูกฟ้องคดีสามารถยื่นคำขอพิเศษเพื่อยุติคดีโดยเร็ว (special motion to strike) และสิทธิในการฟ้องกลับของผู้ถูกแก่งัดฟ้อง (SLAPPback) เพื่อเป็นการรักษาสมดุลระหว่างผู้ใช้สิทธิฟ้องคดีและผู้ถูกฟ้องและเพื่อกดไว้ซึ่งประโยชน์สาธารณะ และสนับสนุนให้ประชาชนกล้าที่จะแสดงความคิดเห็นในประเด็นสาธารณะและไม่กลัวที่จะถูกกลั่นแกล้งฟ้อง ด้วยการเปิดช่องให้จำเลยสามารถยื่นคำขอพิเศษเพื่อยุติคดีได้อย่างรวดเร็วหากการแสดงความคิดเห็นนั้นเป็นไปเพื่อประโยชน์สาธารณะ ซึ่งเป็นกลไกทางกฎหมายที่มุ่งคุ้มครองผู้ถูกฟ้องคดีและเป็นขั้นตอนพิเศษเพื่อกำจัดการแก่งัดฟ้องออกจากกระบวนการพิจารณาของศาลอย่างรวดเร็ว

ประเด็นที่สอง ปัญหาการบังคับใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 161/1

โดยที่บทบัญญัติแห่งมาตรานี้ให้อำนาจศาลพิพากษายกฟ้องได้ตั้งแต่ในชั้นก่อนไต่สวนมูลฟ้อง หากปรากฏว่าเป็นการแถลงฟ้องคดีโดยไม่สุจริตหรือบิดเบือนข้อเท็จจริงเพื่อเอาเปรียบจำเลย การพิจารณาว่า ราษฎรฟ้องคดีโดยใช้สิทธิไม่สุจริตหรือไม่ ไม่มีหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย แต่ขึ้นอยู่กับการใช้ดุลพินิจของผู้พิพากษาซึ่งพิจารณาคดีนั้นแต่เพียงอย่างเดียว อาจทำให้ผู้พิพากษาใช้ดุลพินิจในการตีความ ความหมายของคำว่า “ไม่สุจริต” ได้อย่างกว้างขวาง ไม่มีขอบเขตในการใช้ดุลพินิจ เนื่องจากกฎหมายนี้เป็น กฎหมายใหม่ และไม่มีแนวทางการปรับใช้ ไม่มีคำพิพากษาฎีกา รวมถึงถ้อยคำที่ใช้ในกฎหมายก็เป็นการให้ ศาลใช้ดุลพินิจพิจารณาเองว่าเป็นการฟ้องคดีโดยไม่สุจริตหรือไม่ ซึ่งศาลเองก็ยังคงมีความกังวลใจที่จะหยิบ ขยมาตรานี้มาใช้เพื่อยกฟ้องโจทก์โดยที่ยังไม่มีการไต่สวนมูลฟ้อง จึงเป็นปัญหาการตีความที่ศาลต้องใช้ ดุลพินิจประกอบกับพิจารณาในการไต่สวนและชั่งตวงเพื่อให้เหมาะสม ถูกต้องและเป็นธรรมกับ คู่กรณี ซึ่งความไม่ชัดเจนดังกล่าวถือเป็นปัจจัยที่ทำให้กฎหมายเกิดความขัดแย้ง อันจะนำไปสู่ความไม่ ยุติธรรม หากเป็นเช่นนั้นแล้วย่อมก่อให้เกิดผลกระทบต่อการใช้สิทธิของราษฎรในฐานะผู้เสียหาย แม้ บทบัญญัติมาตรา 161/1 มีวัตถุประสงค์เพื่อปฏิเสธการฟ้องคดีโดยไม่ชอบ แต่ในขณะเดียวกันก็ต้องรักษา สมดุลสำหรับการรักษาสีบทในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของบุคคลในการฟ้องคดีเพื่อประสงค์ที่จะ ได้รับความยุติธรรม เนื่องจากหากศาลพิพากษายกฟ้องโดยอาศัยอำนาจบทบัญญัติมาตรา 161/1 ทำให้ราษฎร ไม่สามารถนำคดีเรื่องเดียวกันมาฟ้องใหม่ได้อีก ดังนั้น เพื่อให้การใช้ดุลพินิจของศาลในการพิจารณาคำฟ้อง อันเข้าข่ายใช้สิทธิไม่สุจริต ให้เกิดมาตรฐานเดียวกัน และทำให้การบังคับใช้กฎหมายเป็นไปอย่างมี ประสิทธิภาพ มีความชัดเจน และบรรลุผลตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย และครอบคลุมถึงปัญหาการฟ้องคดี โดยไม่สุจริตที่เกิดขึ้นในประเทศไทย จึงมีความจำเป็นที่คำว่า “ไม่สุจริต” ควรได้รับการจำกัดความเป็นพิเศษ เพื่อให้ครอบคลุมถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน

ประเด็นที่สาม ปัญหาการเยียวยาความเสียหายแก่ผู้ถูกฟ้อง อันเนื่องมาจากการฟ้องคดีโดยไม่สุจริต

กฎหมายไทยยังไม่มีบทบัญญัติที่ให้ศาลมีอำนาจสั่งชดใช้ให้แก่จำเลยผู้ถูกฟ้องคดีโดยไม่สุจริต รวมถึงการฟ้องคดีที่มีลักษณะฟ้องเพื่อกดดันกดดัน (SLAPPs) หากจำเลยประสงค์ได้รับค่าสินไหมทดแทน จากการละเมิดสิทธินั้นต้องไปฟ้องเป็นคดีต่างหาก ซึ่งการฟ้องเป็นคดีใหม่ย่อมก่อให้เกิดภาระแก่ผู้ถูกฟ้อง คดี นอกจากจะตกเป็นจำเลยแล้วยังต้องนำคดีมาฟ้องเพื่อเรียกค่าเสียหาย ไม่ว่าจะเป็นค่าทนายความ ค่าธรรมเนียมศาล รวมถึงต้องเสียเวลาไปกับการฟ้องเพื่อการเรียกร้องดังกล่าว จากการศึกษากฎหมายของ อเมริกา พบว่ามีมาตรการทางกฎหมายในการแก้ปัญหาการแถลงฟ้อง หรือการฟ้องคดีโดยไม่สุจริตตาม กฎหมาย Anti SLAPP LAW ของรัฐแคลิฟอร์เนีย มาตรา 425.16 สรุปได้ว่า กฎหมายไม่ได้บัญญัติห้ามโจทก์ ฟ้องคดีเพื่อยับยั้งการมีส่วนร่วมในประเด็นสาธารณะ เพียงแต่ได้กำหนดมาตรการพิเศษเพื่อรักษาไว้ซึ่ง ประโยชน์สาธารณะโดยเปิดช่องขอยุติการดำเนินคดีอย่างรวดเร็วและกำหนดภาระให้โจทก์ที่ใช้สิทธิ

ไม่สุจริตต้องจ่ายค่าใช้จ่ายให้แก่จำเลย ได้แก่ ค่าธรรมเนียมศาล ค่าทนายความ และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ รวมถึงบางรัฐกำหนดค่าเสียหายเชิงลงโทษให้แก่โจทก์ด้วย

จากการศึกษาค้นคว้าปัญหาการฟ้องคดีโดยไม่สุจริตและมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาคดีฟ้องคดีโดยไม่สุจริต รวมถึงมาตรการแก้ไขปัญหาคดีดำเนินคดีเชิงยุทธศาสตร์เพื่อต่อต้านการมีส่วนร่วมของสาธารณชน หรือ SLAPPs (Strategic Lawsuit Against Public Participation) ของต่างประเทศ ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ปัญหาการฟ้องคดีโดยไม่สุจริตที่มีลักษณะเป็นการฟ้องเพื่อกดดันแก่สัง (SLAPPs)

เพื่อให้ความคุ้มครองบุคคลที่ถูกฟ้องคดีโดยไม่สุจริตอย่างมีประสิทธิภาพ จึงควรทำให้คดียุติโดยเร็วเพื่อสนับสนุนการใช้สิทธิตามรัฐธรรมนูญในการแสดงความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของประชาชนจึงเห็นควรกำหนดขั้นตอนมาตรการพิเศษที่ให้ผู้ถูกฟ้องคดีสามารถยื่นคำขอพิเศษเพื่อยุติคดีโดยเร็ว ไว้ในมาตรา 161/1 วรรคสาม โดยเพิ่มความดังนี้

“ผู้ถูกฟ้องคดีอาจยื่นคำขอพิเศษเพื่อให้ศาลยกฟ้องพร้อมแถลงข้อเท็จจริงให้ศาลเห็นว่าโจทก์ฟ้องคดีโดยไม่สุจริต ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับหมายนัดสำเนาคำฟ้อง”

2. ปัญหาการบังคับใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 161/1

เพื่อให้การใช้ดุลพินิจของศาลในการพิจารณาคำฟ้องอันเข้าข่ายใช้สิทธิไม่สุจริต ให้เกิดมาตรฐานเดียวกัน และทำให้การบังคับใช้กฎหมายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีความชัดเจน และบรรลุผลตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย และครอบคลุมถึงปัญหาการฟ้องคดีโดยไม่สุจริตที่เกิดขึ้นในประเทศไทย จึงขอเสนอแนะแก้ไขเพิ่มเติมในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 161/1 วรรคสอง จากเดิมที่บัญญัติว่า “การฟ้องคดีโดยไม่สุจริตตามวรรคหนึ่งให้หมายความรวมถึงการที่โจทก์จงใจฝ่าฝืนคำสั่งหรือคำพิพากษาของศาลในคดีอาญาอื่นซึ่งถึงที่สุดแล้วโดยปราศจากเหตุผลอันสมควรด้วย”

แก้ไขเพิ่มเติมโดยเพิ่มข้อความในมาตรา 161/1 วรรคสอง ดังนี้

“การฟ้องคดีโดยไม่สุจริตตามวรรคหนึ่ง หมายความว่า การฟ้องคดีเพื่อวัตถุประสงค์คุกคาม ข่มขู่ การใช้สิทธิตามรัฐธรรมนูญอันว่าด้วยเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การมีส่วนร่วมของประชาชนในเรื่องสาธารณะ หรือการใช้สิทธิฟ้องคดีซึ่งมีแต่จะก่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลอื่น รวมถึงการที่โจทก์จงใจ ฝ่าฝืนคำสั่งหรือคำพิพากษาของศาลในคดีอาญาอื่นซึ่งถึงที่สุดแล้วโดยปราศจากเหตุผลอันสมควรด้วย”

3. ปัญหาการเยียวยาแก่ผู้ถูกฟ้อง อันเนื่องมาจากการฟ้องคดีโดยไม่สุจริต

เพื่อให้มีบทบัญญัติที่ศาลมีอำนาจสั่งชดใช้ให้แก่จำเลยผู้ถูกกดดันแก่สังฟ้องหรือการใช้สิทธิฟ้องคดีโดยไม่สุจริต เพื่อเป็นการเยียวยาจำเลยจากการถูกฟ้องโดยไม่สุจริต จึงเห็นเพิ่มความไว้ ในมาตรา 161/1 วรรคสี่ ดังต่อไปนี้

“เมื่อศาลพิพากษายกฟ้องเพราะความปรากฏต่อศาลหรือตามคำขอพิเศษเพื่อให้ศาลยกฟ้องของจำเลย เพราะเหตุไม่สุจริตตามวรรคหนึ่ง ให้ศาลมีอำนาจกำหนดมูลค่าความเสียหายจากการฟ้องคดีโดยไม่สุจริต รวมถึงค่าใช้จ่ายในการต่อสู้คดี ค่าทนายความ ค่าขาดประโยชน์ทำมาหาได้ และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ให้กับผู้ถูกฟ้องคดีตามที่เห็นสมควร”

เอกสารอ้างอิง

หนังสือ

น้ำแท้ มีบุญสร้าง. กระบวนการยุติธรรมทางอาญาเชิงเปรียบเทียบ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์สุตรไพศาล, 2554.

ปกป้อง ศรีสนิท. “ปัญหาการดำเนินคดีอาญาโดยผู้เสียหาย.” ใน หนังสือรวมบทความงานวิชาการประจำปี 2550. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต, 2552.

บทความ

สรวิศ ลิ้มปรี้งษ์. “ภาษาอังกฤษกฎหมาย (Legal English) กฎหมายป้องกันการดำเนินคดีเชิงยุทธศาสตร์เพื่อปิดกั้นการมีส่วนร่วมของสาธารณชน Anti-Strategic Lawsuit Against Public Participation (Anti-SLAPP Law).” ดุลพาห 68, 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม 2564): 185

เอกสารอื่น ๆ

Workpointtoday. สารคดีเชิงข่าว ชุด SLAPPs ฟ้องปิดปาก ปิดเสียง ทีมข่าวเวิร์คพอยท์นำเสนอเรื่องราวของ 4 บุคคล ใน 4 จังหวัดที่ถูกจับมาปกป้องสิทธิจนถูกฟ้องในคดีต่าง ๆ [Online]. Available URL: <https://workpointtoday.com/slapps-1/>, 2565 (มกราคม, 30).